

Dr. Vatroslav Jakob Jagić,

vseučiliški profesor slavistike na Dunaju.*)

(Spisal Božidar Flegerič.)

Prijazno mesto Varaždin se sme ponášati z možmi, kateri so si pridobili na polju znanosti in umetnosti dolgotrajno slavo. Ti možje so, kolikor je meni znano: Štefan Glavač¹⁾, Ivan Kukuljević Sakcinski²⁾, Mirko Bogović³⁾ in Vatroslav Jagić. Poslednji je kot največji slavist sedanje dobe znan ne samo vsem slovanskim naobražencem, temveč tudi mnogim jezikoslovcem drugih omikanih narodov. Porodil se je ta izredno nadarjeni, marljivi učenjak dné 6. maja srpana l. 1838. in bil krščen v cerkvi sv. Vida v Varaždinu. Njegov oče Vincencij je imel v „biskupečki“ ulici hišo, vrt in nekaj polja in se pečal marljivo s čevljarstvom. Pokojnik, katerega sem dobro poznal, je bil blag in radodaren, šaljiv in dovtipen, torej nekaj nalik očetu pokojnega Miklošiča. Mati Ana Kraljekova, žena iz trdne in ugledne meščanske hiše, je bila bolj resna, toda dobra duša. Iz tega zakona je bilo, kolikor je meni znano, čvetero otrok. Najstarejši je bil Vatroslav, za njim Ivan Nepomuk, sedaj župnik pri sv. Simeonu blizu Zagreba, Alojzija, katera je pa umrla v najlepši dobi svoje mladosti, in Dragotin, sedaj tajnik kr. zem. vlade v Zagrebu. Oba brata sta kot pisatelja dobro znana v hrvaškem slovstvu: Ivan se peča s

poučnimi spisi o živinstvu, Dragotin pa s politiko in je izdajal svoje dni nekaj časa leposlovni list „Lipo“.

Početne šole in prvi gimnazijski razred je dovršil Vatroslav v Varaždinu, ostale pa v Zagrebu, kjer so bili za one dobe dobri profesorji; varaždinska gimnazija je bila na slabem glasu; dijaki na drugih gimnazijah so jo imenovali zaradi tega „refugium peccatorum“. Premožnejši roditelji so torej pošiljali svoje sinove, ako so bili bolj nadarjeni, v Zagreb, kjer so imeli priložnost, bolj se naobraževati.

Jagić je bil vedno prvi dijak v vseh razredih. Po maturi, katero je prebil z izvrstnim uspehom, je šel na Dunaj, kjer se je učil klasičnega jezikoslovja in slavistike, v kateri je odslej neumorno deloval in se proslavil. Na Dunaju sta bila med drugimi Jagićeva učitelja in voditelja pokojna profesorja Bonitz⁴⁾ in Miklošič. L. 1860. je Jagić kot mlad mož 22. let prebil z izvrstnim uspehom profesorsko preskušnjo ter prišel na gimnazijo v Zagreb učiteljevat, kjer je bil nekaj let vesten, a ne preoster učitelj. L. 1865. ga je pa zadela velika nesreča, izgubil je namreč pomladi svojo ljubljeno, drago mater Ano.

Jos. F. Buh, urednik „Amerik. Slovenca“.

*) Jagićevo sliko smo objavili na str. 33. tega letnika.

„Dom in svet“ 1899, št. 17.

L. 1867. se je začelo hudo goditi profesorjem in uradnikom na Hrvaškem. Zloglasni baron Levin Rauch, tedanji hrvaški ban, madjaronska duša, da je malo takih, odstavljajal je vse, ki se niso hoteli slepo pokoriti njegovi glavi. Marsikateri teh nesrečnikov je poslal prvi dan v mesecu v davkarski urad po plačo, a bila je nenadoma ustavljena. Sedaj pa živi z družino, ako moreš! A ni se samo v glavnem mestu tako godilo. Tudi v Varaždinu je tedaj Vatroslavov brat Ivan, ki je bil profesor veronauka na realki, izgubil službo. Kaj pa sta zakrivila brata Jagića, da ju je zadela tako bridka usoda? Nista skrivala svojega narodnega mišljenja. Baronu Rauchu tudi to ni dišalo, da je profesor Vatroslav Jagić množil že tedaj s svojim nenavadno bistrim umom razvoj hrvaškega slovstva.

Do l. 1871. je bival Jagić še v Zagrebu, v šolskih počitnicah pa v Varaždinu pri svojem očetu.

L. 1871. je odšel Jagić dalje se izobraževati na Nemško, kjer je v Lipskem postal doktor modroslovja. Potem je odšel v Petrograd, kjer je dosegel doktorsko čast slovanskega jezikoslovja. Tedaj je slovel kot nenavadno za jezikoslovje nadarjen, a še mlad učenjak, in zbok tega so mu dali l. 1872. na carskem novoruskem vseučilišču v Odesi stolico za slavistiko in primerjajoče jezikoslovje, katero je pred njim imel Grigorović. L. 1874. je bil pozvan na hrvaško vseučilišče v Zagreb, a ni šel tje, in sicer so nekateri tega mnenja, da Hrvatje niso hoteli sprejeti njegovih pogojev, a nekateri, da Jagić ni hotel iti v svojo domovino, iz katere je bil, rekel bi, prognan. Jaz pa mislim, da je hotel ostati v službi na takem mestu, kjer je mogel lahko se dalje naobraževati, ker je v knjižnicah gotovo več sredstev za učenje, nego na novem vseučilišču v Zagrebu. Istega leta je odšel v Berlin, kjer je bil profesor slovanskih jezikov in književnostij. Po smrti slavnega Sreznjevskega, kateri je predaval iste predmete v Petrogradu, so pozvali Jagića na to mesto. Po smrti njegovega slav-

nega učitelja Miklošiča, katerega najboljši učenec je bil Jagić, so ga pozvali nazaj v Avstrijo, in l. 1886. je začel uspešno poučevati na dunajskem vseučilišču, kjer še sedaj sploh marljivo deluje v prosveto in korist svojih rojakov, njih sosedov Slovencev in tudi drugih Slovanov.

Jagić nam je vzgojil že več izvrstnih učiteljev, med njimi prerano umrlega dr. Vatroslava Oblaka, bivšega docenta slavistike na graškem vseučilišču.

To je kratek popis življenja profesorja Jagića. V njem ni nikake posebnosti. Da ga je odstavil baron Rauch, s tem si je pritisnil na svoj značaj grd madež, a Slovanstvu je veliko koristil, ker Jagić bi si ne bil mogel kot gimnazijski profesor v Zagrebu nikoli pridobiti takih znanostij, kakor si jih je pridobil kot vseučiliški profesor na tujem.

Oglejmo si sedaj Jagića v njegovih kolegijih. Njegovo predavanje je jednako mirno žuborečemu potočiču po tihi dolini. Govor je razločen, ne prenel, ne prepočasen. Vsak slušatelj mu lahko sledi. Najtežje predmete razklada z veliko lahkoto in živahnostjo. Tvarini, katera ni posebno mikavna, temveč suhoparna, daje obliko, ki se prikupi vsakemu poslušavcu. Jagić je Slovan z dušo in telesom in baš zaradi tega umetno vpleta primerne in duhovite opazke v svoja predavanja, katere se tičejo raznih potreb in razmer slovanskega duševnega življenja in njegovih teženj.

Profesor Jagić je osnoval na dunajskem vseučilišču slovanski seminar. Ugodno je poslušati njegova predavanja, mnogo ugodneje je pa še udeleževati se vaj v njegovem seminarju, kjer Jagić s svojimi poslušavci občuje čisto po domače, kakor da je njihov drug.

Vsak vesten profesor se trudi seveda v prvi vrsti za duševno naobrazbo svojih učencev, a Jagić se briga tudi za njih gmotno stanje; nekatere podpira, za nekatere gleda, da dobivajo ustanove, ker je blaga duša, kakor je vsa Jagićeva rodbina. — Zato pa tudi Jagića njegovi učenci ljubijo kakor sinovi skrbnega očeta. Da tudi on svoje učence

čisla in ljubi, kaže nam to, da je jako spoštoval svojega najodličnejšega gojenca, pokojnega dr. Vatroslava Oblaka, h kateremu je prišel v Celje na mrtvaški sprevod. Ako se človek ž njim zasebno razgovarja, mora se res čuditi njegovi ljubeznivosti in duhovitosti, posebej pa morajo zanimati vsakega njegovi dovtipi. Ni napet ali ošaben, kakor so nekateri učenjaki, marveč preprost.

Posebej hvale vredno je pa to-le: Jagić deluje že dolga leta na tujem, a vendar ni se ganila njegova zvestoba do naroda. On je bil z dušo in telesom Hrvat v pruskem Berlinu in v ruskem Petrogradu, kakor je sedaj na Dunaju. Največje veselje mu je, ako se more v seminarju s svojimi rojaki razgovarjati hrvaško. Njegovo življenje v domači rodbini je čisto hrvaško. On je torej živo nasprotje takih učenjakov, kateri dadó potujiti svoje otroke. Kaka škoda, da sinova glasovitega slavista Miklošiča, sedaj ugledna uradnika, niti ne znata govoriti jezika svojega slavnega očeta!

Lansko leto je praznoval ta izredni mož, katerega bistrumju se čudi ves slovanski svet, svojo šestdesetletnico. Bog ga ohrani čilega in zdravega še mnoga leta!

Jagić je srednje postave in jako kratkoviden, torej se je še bolj čuditi njegovi izredni marljivosti, ker ga težko stane delo pri čitanju in pisanju.

Njegove književne zasluge so izredne, in zaradi tega so ga izbrali svojim članom učeni zavodi, kakor je carska akademija v Petrogradu in akademija v Lvovu, srbsko učeno društvo v Belem gradu, češko učeno društvo v Pragi, antropološko društvo v Moskvi i. dr.

Posebno iskren prijatelj je Jagić nam Slovincem; rad se nas spominja ob vsaki priliki; naš napredek in naše težnje ga neizmerno veselé; s posebnim zanimanjem se ozira na naš narodni napredek. Zato ga je „Slovenska Matica“ l. 1885. na predlog profesorja Pleteršnika na svojem občnem zboru izvolila jednoglasno svojim častnim članom.

Ako človek samo površno pregleda znanstveno Jagićevo delovanje, uvidi takoj, da je

nenavaden učenjak. On je doslej najtemeljitejši poznavavec starih spominikov. Miklošič je res slovničar prve vrste, a Jagić je ustanovil podlago strogi slovstveni zgodovini, tičoči se vseh važnih spominikov slovanskega jezikoslovja od najstarejših do najnovejših časov. On je kritično in znanstveno preiskal vse gradivo, katero je Miklošič porabil za svojo slovnico in za svoj slovar.

Oglejmo si, kolikor je možno, njegovo pisateljsko delovanje:

V izvestju zagrebške gimnazije je priobčil l. 1861. svojo prvo razpravo, kateri je snov narodno pesništvo. L. 1862. je priobčil v izvestju zagrebške gimnazije drugo razpravo, kateri je snov sklanja samostalnika v staroslovenščini in srbohrvaščini. L. 1863. so izdali rodoljubi v Zagrebu „Tisučnicu svetoga Cirila i Metoda“. Pri tej knjigi je sodeloval tudi Jagić; pisal je nekaj o prevodu svetega pisma v staroslovenščino. Tedanja kraljevska dvorska kancelija mu je naložila, da bi spisal hrvaško slovnico, in ta slovnica je bila dotiskana l. 1864. Naslov ji je: „Gramatika jezika hrvatskoga. Osnovana na starobugarskoj slovénštini. Dio prvi: glasovi.“ Tedaj tudi ni bilo berila za višjo gimnazijo, Jagić je priredil učno knjigo in jo dal od l. 1864.—1866. v dveh zvezkih na svetlo: „Priměri starohrvatskoga jezika iz glagolskih i cirilskih književnih starinâ, zastavljeni za sedmi i osmi gimnazijalni razred.“ Ta knjiga je izvrstna. V njej so natisnjeni odlomki malone vseh staroslovenskih in starosrbskih, oziroma starohrvaških spominikov. V predgovoru je Jagić mahnil po Kopitarju, češ da je bil sicer jako ostroumen in silno učen človek, toda strasten in nestrpen. Kopitarjevo rodoljubje ni segalo daleč od pisalne mize. Ni se temu čuditi, da je Jagić malo uščencil osornega Kopitarja, ker je znano, da je ta učenjak celó s psovkami pital Gaja, ker se je trudil uvesti v hrvaščino češki pravopis.

L. 1865. je Jagić izdatno pomagal Račkemu pri njegovem „Assemanovem Evangelistaru“. L. 1864. so se združili Jagić, dr. Fr. Rački in I. Torbar in začeli izdajati

„Književnik, časopis za jezik i pověst hrvatsku i srbsku i za prirodne znanosti.“ Podpirala je pri tem imenovane rodoljube tedanja ilirska, sedanja hrvaška Matica. To je bilo veleznamenito podjetje za znanstveno hrvaško književnost, kateremu duša je bil Jagić. „Književnik“ je izhajal štirikrat na leto. Zanj je spisal Jagić mnogo vzornih razprav in ocen, tičočih se staroslovenščine in starih spominikov, ker je bil sam temu listu glavni urednik. A Jagić se ni pečal samo s starinami, tudi drugih razprav je v tem časniku mnogo izpod njegovega peresa. Spominjam se ob tej priliki te-le književne drobtine: Brata grofa Miklavž in Peter Zrinska sta bila pesnika. Grof Miklavž Zrinski, jako duhovit mož, se je porodil dné 2. velikega travna l. 1620. v Čakovcu v Medjimurju. Bil je slaven junak in se večkrat boril s Turki. L. 1647. je bil že ban hrvaški, a žal, dné 18. listopada l. 1664. ga je razmesaril kraj sela Kuršanci, ne daleč od varaždinskega mosta na Dravi, divji merjasec.

Njegov mlajši brat Peter grof Zrinski je za njim banoval, toda bil je na čelu zarote zoper nemškega cesarja Leopolda, in zbok tega so ga obglavili dné 30. malega travna l. 1671.

Oba brata sta bila jako nadarjena, zlasti starejši Miklavž, katerega štejejo Madjari med prve svoje pesnike. Madjarski pisci ogrske književnosti smatrajo za glavno delo Miklavža Zrinskega njegovo pesem: „Szigeti vezsedelem“ (Razsip Sigeta) ali „Adriai tengernek Sirenaja“ (Adrijanskega morja Sirena), katero je njegov brat Peter Zrinski prevel v hrvaški jezik in na ta način pokazal svojemu narodu pesniški proizvod svojega brata. O tem delu je napisal Jagić obširno in temeljito oceno.

L. 1866. se je ustanovila v Zagrebu jugoslovanska akademija znanostij in umetnostij. Jagić je že tedaj obračal nase občo pozornost, in je bil takoj v prvi seji izbran pravim članom te akademije ter se je oklenil z ognjenim navdušenjem in vsemi svojimi duševnimi močmi tega mladega zavoda. Jagić je bil nekaj časa tajnik akademije, ko je bil

šel Daničić v Beligrad, in je spisal in izdal v akademijskih spisih več samostojnih knjig in razprav. Tukaj je izborno njegovo delo: „Historija književnosti naroda hrvatskoga i srbskoga. I. Stara doba.“ Obžalovati treba, da Jagić tega dela ni dovršil. V „Radu“ in v „Starinah“ — glasilih akademije — je mnogo korenitih spisov izpod Jagićevega peresa, a najbolj znamenita je duhovito pisana razprava: „Gradja za slovinsku narodnu poeziju. Dio prvi. Historijska svjedočanstva o pjevanju i pjesničtvu slovinskih narodâ.“ V tej razpravi je Jagić razložil svoje premišljene nazore o narodni slovanski epiki.

Posebno važno je v Jagićevem delovanju l. 1876., ko je začel izdajati v družbi z Leskienom⁵⁾ zbornik „Archiv für slav. Philologie“, namenjen izključno znanstvenemu raziskavanju slovanskega jezikoslovja. Jagiću so se pridružili kot sotrudniki Nehring, Brückner, Gebauer, Jireček, Miklošić, Novakovič, Wesselovsky in Oblak. Ta zbornik je najizbornejši, kar jih izhaja po slovanskem svetu. Temu zborniku je Jagić urednik in najplodovitejši sotrudnik. Tu je Jagić priobčil do danes veliko prav odličnih, obširnih razprav in objavil v teh letih v „bibliografičnem pregledu“ tega lista množino znamenitih in duhovitih ocen. Jagić ocenja v svojem listu vse učene knjige in znanstvene razprave, kolikor jih pride vsako leto na dan po vsem slovanskem svetu. Dičnega učenjaka zanima vse od najpreprostejših pripovedek slovanskih do najznamenitejše učene knjige petrograjske ali dunajske akademije.

V teh letih, kar izdaje „Archiv“, je pa izdal tudi še mnogo samostojnih del. Jugoslovanski akademiji znanostij in umetnostij je nasvetoval, naj vnovič kritično izdaja proizvode dalmatinsko-hrvaških (dubrovnških) pisateljev in to z naslovom: „Stari hrvatski pisci.“ Več jako imenitnih del teh starih pisateljev je Jagić uredil sam. Leta 1870. je v Berlinu dal na svetlo znameniti spominik „Quatuor evangeliorum codex glagoliticus olim Zographensis nunc Petro-

politianus“, a l. 1883. tudi tam delo „Quattuor evangeliorum versionis palaeoslovenicae codex Marianus“. Oba ta spominika je izdal z obširnima temeljitima uvodoma in to v taki dovršenosti, da se smeta ti izdaji imenovati klasični v vseh obzirih. L. 1880. je v Petrogradu izdal „Zakon Vinodolskij“, in dve leti potem važno delo: „Specimina linguae palaeoslovenicae. Obrazcy jazyka cerkevoslavjanskago po drêvnejšim pamjatnikam glagoličeskoj i kirillevskoj pismenostij.“ Dve Jagićevi deli sta posebej imenitni za nas Slovence, ker segata globoko v zgodovino našega slovstva. Jedno je izdano s pomočjo petrograjske akademije l. 1885.: „Pisma Dobrovskega in Kopitarja“ (1808 do 1828)“, drugo je pa bilo izdano l. 1897., ki ima naslov: „Nova pisma Dobrovskega, Kopitarja in drugih jugozapadnih Slovanov“. V tej zadnji knjigi je dopisovanje Kopitarjevo, Metelkovo, Zupanovo, Primčevo z drugimi slovenskimi veljaki. To sta dve zbirki, za zgodovino slovanskega jezikoslovja zelo važni, katerima je dodal Jagić temeljita uvoda. Cesarska akademija znanostij na Dunaju je dala še več izvrstnih Jagićevih razprav na svetlo.

Slednjič omenjamo še knjigo: „Ruska književnost u osamnaestom stoljeću. Nagradjeno iz zaklade Adolfa Veber-Tkalčevića za g. 1894“, katero je izdala Matica Hrvatska. Ta knjiga je dovolj znana, in tudi je o njej že poročal ta list, torej ni, da bi o njej govorili.

S temi vrsticami smo se zopet nekoliko spomnili velikega učenjaka in vrlega prijatelja Slovencev. Dal Bog, da bi še mnogo let obdeloval polje slovanskega slovstva in posebej slovanskega jezikoslovja!

* * *

1) Štefan Glavač se je rodil v Varaždinu dné 13. grudnia l. 1627. Ta izredno imenitni Hrvat je služboval na Štajerskem in na Koroškem, in zbok tega nam bodi dovoljeno, da o njem čitateljem obširneje poročamo. V 21. letu je bil sprejet kot klerik (redovnik?) v avstrijsko provincijo (Pr. Austriacam), položivši predpisano profesijo. Potem je postal doktor bogoslovja in modroslovja, pozneje profesor matematike na graškem vseučilišču, naposled je bil učitelj

modroslovja in kanoničnega prava v Celovcu. Umril je v ogrski Tirnavi dné 20. vel. srpana l. 1680. v 53. letu. Kdaj je ta učenjak v Gradcu učiteljeval, ne vem, toda gotovo pred l. 1673, ker istega leta je izdal Glavač svoj zemljevid, in na naslovu tega dela je napisano, da je bil „quondam in alma universitate Graecensi Matheseos Professor“. To je jeden izmed najstarejših zemljevidov kraljevine Hrvaške in Slavonije, kjer so zaznamljena vsa večja mesta, trgi, utrjeni gradovi, ki so porušeni ali ohranjeni, župe, samostani, vsi kraji, pri katerih je bila s Turki kaka znamenitnejša bitka, z letnicami, in naposled tista mesta in okolice, v katerih so se naselili tako zvani Vlahi.

To delo je vrezal v baker Glavač sam in je posvetil škofu Martinu Borkoviću, banskemu namestniku Miklavžu grofu Edoediju in vsem stanom in redom Hrvaške in Slavonije. V posveti je rekel, da ga je vspodbodlo na to delo večinoma veliko pomanjkanje dobrih opisov in zemljevidov Hrvaške in Slavonije, ker sta zemljevida, katera sta izdala pred nekoliko leti dva tujca, zelo pomanjkljiva. Zelo se je brigal za to, da se je položaj krajiških, hrvaških in turških trdnjav natanko označil, in žalilo ga je, da ni mogel pregledati bužinskega in zrinskega polja do Kostajnice, kakor je pregledal okolico od Bihača do Podzvizda in od pribrežja reke Bune do bosenskih gor in do Senja. Naznačil je natanko vse župe, katere so tedaj še bile, in katerih več ni bilo. Za ta posel je dobil od škofa Borkovića neki stari, dvesto let prej sestavljeni popis žup, od katerih tedaj več mnogim ni bilo ni duha ni sluha, ker so jih Turki porušili, a narod je pozabil njihova imena. Sela, katerim ni vedel imen, je izpustil in naznačil samo taka, čez katera je prehod ali pri katerih so močvirja. Gore, šume in bregove je določil, naznačil bolj ali manj naseljene in obdelane kraje in dodal, da je v preokolpski okolici, katero so Turki opustošili, od Zrinske in Petrove gore še mnogo znakov stare kulture, voznih cest, vinogradov, polj, livad itd. Znamenitejše bitke pri raznih mestih je zapisal iz zgodovinskih knjig, katere so bili spisali Istvanfi, Vramec in Ratkaj. (Ivan Kukuljević-Sakcinski: „Arhiv za povjestnicu jugoslovensku“, knjiga X. str. 4.)

2) Ivan Kukuljević-Sakcinski, hrvaški zgodovinec in pravnik, se je porodil dné 29. vel. travna l. 1816., umrl 1. vel. srpana l. 1889. na svojem posestvu Puhakovcu v Zagorju. Od l. 1833. — 1842. je služil pri vojaki. Najprej se je pečal s pesništvom, pozneje ga je zanimalo politiško gibanje. L. 1848. je bil deželni arhivar, l. 1861. veliki župan zagrebske stolice in l. 1875. predsednik deželnega odbora.

Izmed njegovih del sta imenitni: „Jura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae“ (V Zagrebu 1861 do 1862, trije zvezki) in „Monumenta historica Slavorum meridionalium“ (V Zagrebu 1868—1875). Razven tega je oskrboval izdajo starih dalmatinskih

pisatelj, izdal je hrvaško bibliografijo (1863), jugoslovanski umetni slovník (1869) in mnogobrojne zgodovinske razprave v svojem „Arkivu za jugoslovensku zgodovinu“, ki ga je izdajal od l. 1850. do 1875. Poslednje njegovo delo je bilo bržkone: „Glasoviti Hrvati.“ V Zagrebu 1886. V tem delu je podal življenjepise nekaterih imenitnih mož. Med njimi sta tudi, kolikor se spominjam, Štefan Konzul Istrijanin in l. 1711. v Dobrovniku rojeni Josip Roger Bošković, jezuovec, za tedanje dobe, mislim, najslavnejši matematik: tedaj ni bilo več Leibnitza in Newtona, ko je začel on pisati v latinščini in italijanščini, francoščini in angleščini svoja dela. Bil je tudi hrvaški pesnik in je improvizoval dobre latinske distihe. Kukuljevičeve pesmi, drame in povesti so prišle na svetlo pod naslovom: „Različita djela.“ Štirje zvezki.

³⁾ Mirko Bogović se je porodil l. 1816., umrl 4. vel. travna l. 1893. v Zagrebu. Najprvo je predlagal srbske narodne pesmi v nemščino, katere je priobčeval l. 1840. v časniku „Kroacia“. Pesmi „Ljubice“ je izdal l. 1844. v Zagrebu, „Smilje i Kivilje“

l. 1847. tudi tam, „Domorodne glase“ l. 1848. na Reki. L. 1856. je izdal v Zagrebu dramo „Frankopan“. L. 1857. žaloigro: „Štefan, poslednji kralj bosanski.“ L. 1860. igrokaz: „Matija Gubec“ in svoje zbrane novele.

⁴⁾ Bonitz Herman, jezikoslovec in šolnik, se je porodil dné 29. mal. srpana l. 1814. v Langensalzi, umrl 25. mal. srpana 1888. v Berolinu, šolal se je od l. 1832. v Lipskem, od l. 1835. v Berolinu. Bil je profesor v raznih mestih. Njegov ustrojni načrt za avstrijske gimnazije je bil l. 1854. sprejet in je še sedaj veljaven. L. 1849. je postal profesor na dunajskem vseučilišču in šel meseca mal. travna l. 1888. v pokoj. Pisal je največ o Aristotelu in Platonu.

⁵⁾ Leskien Avgust, jezikoslovec, imeniten slavist, se je porodil 8. mal. srp. l. 1840. v Kielu, študiral od l. 1860. v svojem rojstnem mestu in pozneje v Lipskem klasično jezikoslovje in pozneje v Jeni primerjajoče jezikoslovje in posebej slovanske jezike. L. 1869. je postal izredni profesor v Jeni. L. 1870. je postal izredni profesor, a od l. 1876. je redni profesor za slovanske jezike na vseučilišču v Lipskem.

Žena in trepetlika.

Utrujena in prepotena
dospè pod trepetliko žena;
obstane, da bi se shladila,
ker je vročina huda bila.
Z nebá zbežali so oblaki,
nobene sapice ni v zraki.

In vendar, glej, čuj, trepetlika
na vejah lističe premika.
Pogleda žena gor na veje
in to-le trepetliki deje:
„Saj zraka sapa nič ne ziblje,
kako, da se ti listje giblje?“

Saj nihče ti ne maje debla,
zakaj se treseš kot prezebla?“
Pa čuje žena s trepetlike:
„Med nama dosti ni razlike:
Jaz sem tresoča trepetlika
podoba ženskega jezika.“

Anton Hribar.

Spomin.

„Brzo mi konjiča osedlaj,
da na njem pojezdím v tuji kraj,
da odidem v daljni svet,
v svet — mladostnih let!“

Čez doline, čez strmé goré
hitel bom, preplaval vse vodé,
da le spet dobim nazaj
svoj mladostni raj . . .!“

— Jednega konjiča le imaš,
ki pa sam ga lahko osedlaš:
Vsak v življenju kaže čin
mladih let — spomin. —

A. Zdénčan.